

Adame, dneska už neva,
že letadlo řídí Eva

pracovní listy

Evropská kontaktní skupina v České republice

Žitná 45, Praha 1, 110 00, tel./fax: 222 211 799,

www.ekscr.cz, office@ecgnet.cz

Evropská kontaktní skupina v České republice je občanské sdružení, které prosazuje rovné příležitosti mezi muži a ženami, bojuje proti rasismu a diskriminaci a mění zažitý genderové stereotypy a předsudky v ČR i v Evropě.

Naše témata

- **ženy na trhu práce**
diskriminace na trhu práce, nezaměstnanost, práce z domova, flexibilní formy zaměstnávání rodičů
- **migrace a integrace**
postavení cizinců a cizinek ve společnosti, odlišné modely integrace, komunitní rozvoj, svépomocné aktivity migrantů a migrantek
- **rovné příležitosti mezi muži a ženami**
tvorba metodik pro zavádění tematiky do vzdělávání

Naše aktivity

semináře • interaktivní vzdělávací workshopy • odborné přednášky • sociologické výzkumy • analýzy • informační a osvětové kampaně • publikační činnost • multikulturní skupiny • zahraniční stáže • mezinárodní konference • síťování

Jsme součástí **České ženské lobby**, platformy nevládních neziskových organizací, která hájí práva žen nejen v ČR (www.czlobby.cz).

Adame, dneska už neva, že letadlo řídí Eva

Vydala: **Evropská kontaktní skupina v České republice** za podpory nadačního fondu Slovak-Czech Women's Fund v roce 2009

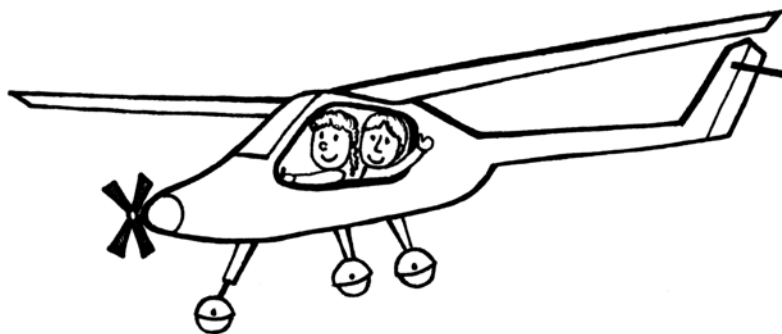
Autorky: **Leona Marcinko, Mgr. Ivana Šindlerová**

Ilustrace: **Leona Marcinko**

Náklad: 8 000 výtisků

© Evropská kontaktní skupina v České republice, 2009

ISBN 978-80-904452-0-8

Slovo na úvod

„Adame, dneska už neva, že letadlo řídí Eva,“ volají postavy na obalu těchto pracovních listů. Vidíme kameramanku, fotbalovou rozhodčí nebo harfenistu. Muži a ženy zobrazení v méně tradičních profesích nám už sami napovídají o obsahu publikace.

Pomocí vystřihovánek, které jsou zaměřeny na téma povolání, se děti dozví, že při výběru budoucí profese není důležité, jestli se narodili jako kluci nebo jako holky. Nemusí se přizpůsobovat předem určeným stereotypům o výběru vhodného povolání na základě pohlaví, se kterými se setkávají už od útlého dětství. Naopak. Zjistí, že je třeba zamýšlet se především nad tím, zda-li je zvolená práce bude bavit, aniž by se ve svých úvahách předem nějak vymezovali či omezovali.

Pracovní listy jsou metodickou pomůckou, která dětem představuje téma povolání bez plánovitého přiřazování profesí k jednomu z pohlaví. Podporí je k identifikaci s profesemi bez ohledu na stále přetrvávající tendence k segregaci pracovního trhu podle pohlaví. Ta se bohužel stále objevuje ve většině metodik a pedagogických pomůcek pro děti, a provází je až do věku, kdy se samy rozhodují o své budoucnosti.

Pracovní listy jsou koncipovány jako pomůcka pro práci v mateřských a na základních školách s dětmi ve věku 5–8 let. Jde o sborník nápadů pro individuální využití podle potřeb pedagožek a pedagogů v rámci tématu – moje budoucí povolání. Hlavními aktivitami jsou pracovní činnosti jako vystřihování, vybarvování a sestavování papírových hraček a jejich další využívání pro diskuse a prožitkové hry. Při práci s vystřihovánkami leží hlavní úloha především na pedagožce či pedagogovi, jehož klíčovou rolí je kromě technického zajištění činnosti představit dětem nezátížený pohled na volbu zaměstnání a konfrontovat je tak s obecnými představami o vhodnosti některých povolání pro chlapce či dívky. Kluci a holky si tak s jejich pomocí

vyrobí nejenom papírové modely, ale zároveň také prodiskutují výhody i nevýhody jednotlivých profesí. Na závěr si na některé z nich mohou zahrát. Získají tak dostatek prostoru pro ztotožnění se s novými rolemi.

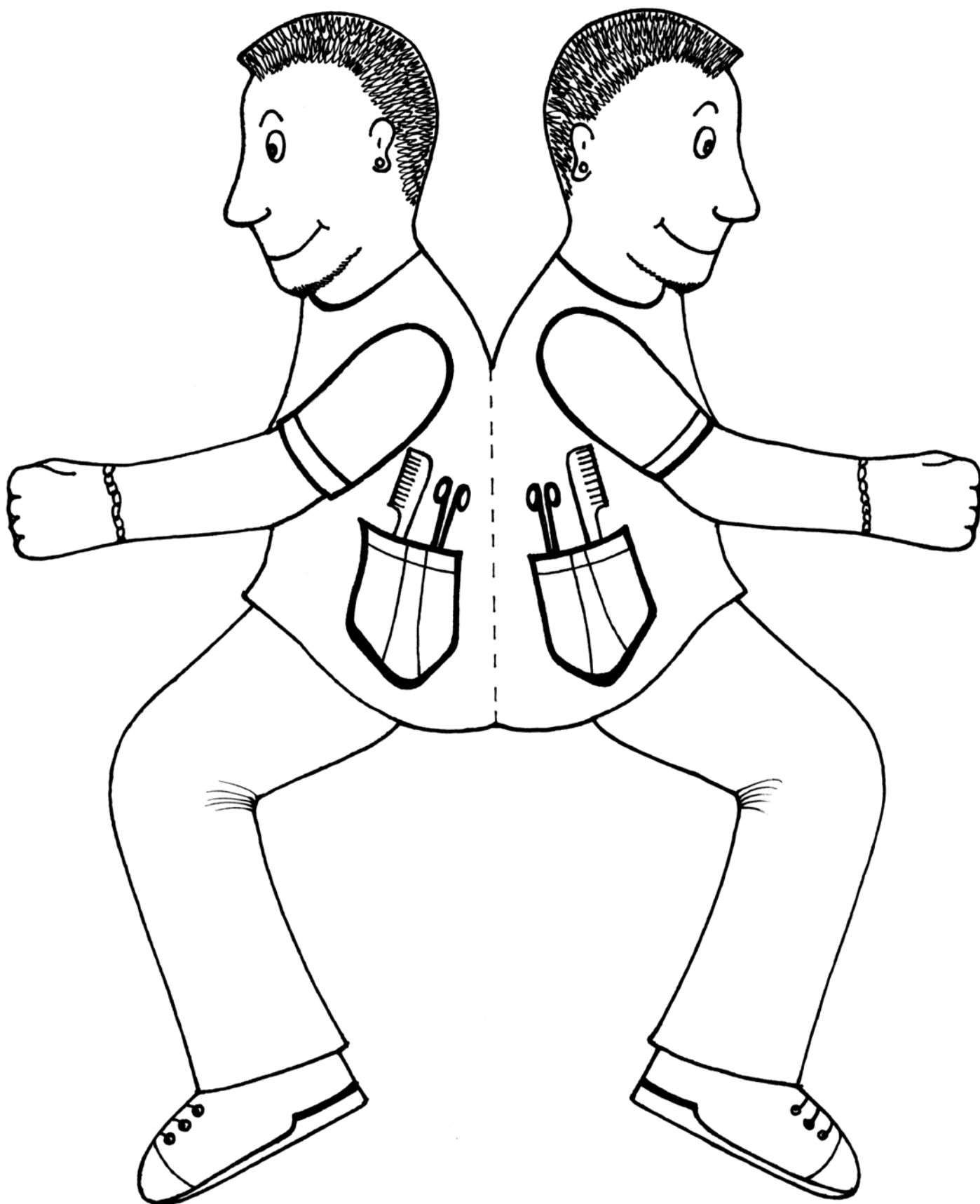
Sešit obsahuje celkem čtrnáct profesí. Některé se záměrně střetávají se skutečnou situací na pracovním trhu a představují muže a ženy v méně typických oborech. Kromě pilotky se setkávají s řidičkou kamionu či zdravotním asistentem. Děti jsou tak podněcovány k reakci na situace, které zažívají pravděpodobně poprvé.

Pokud v dětech chceme podnítit svobodné přemýšlení o výběru povolání, je nutné myslet také na senzitivní použití jazyka. Jde především o uvádění ženského rodu, pokud mluvíme o profesi, ve které figurují ženy. U profesí, kde je to vhodné, se tedy objevují v nadpisu oba tvary pro muže i ženy. Ženy nejsou titulovány jako výzkumníci ale výzkumnice, zmiňovány jsou hasičky či řidičky.

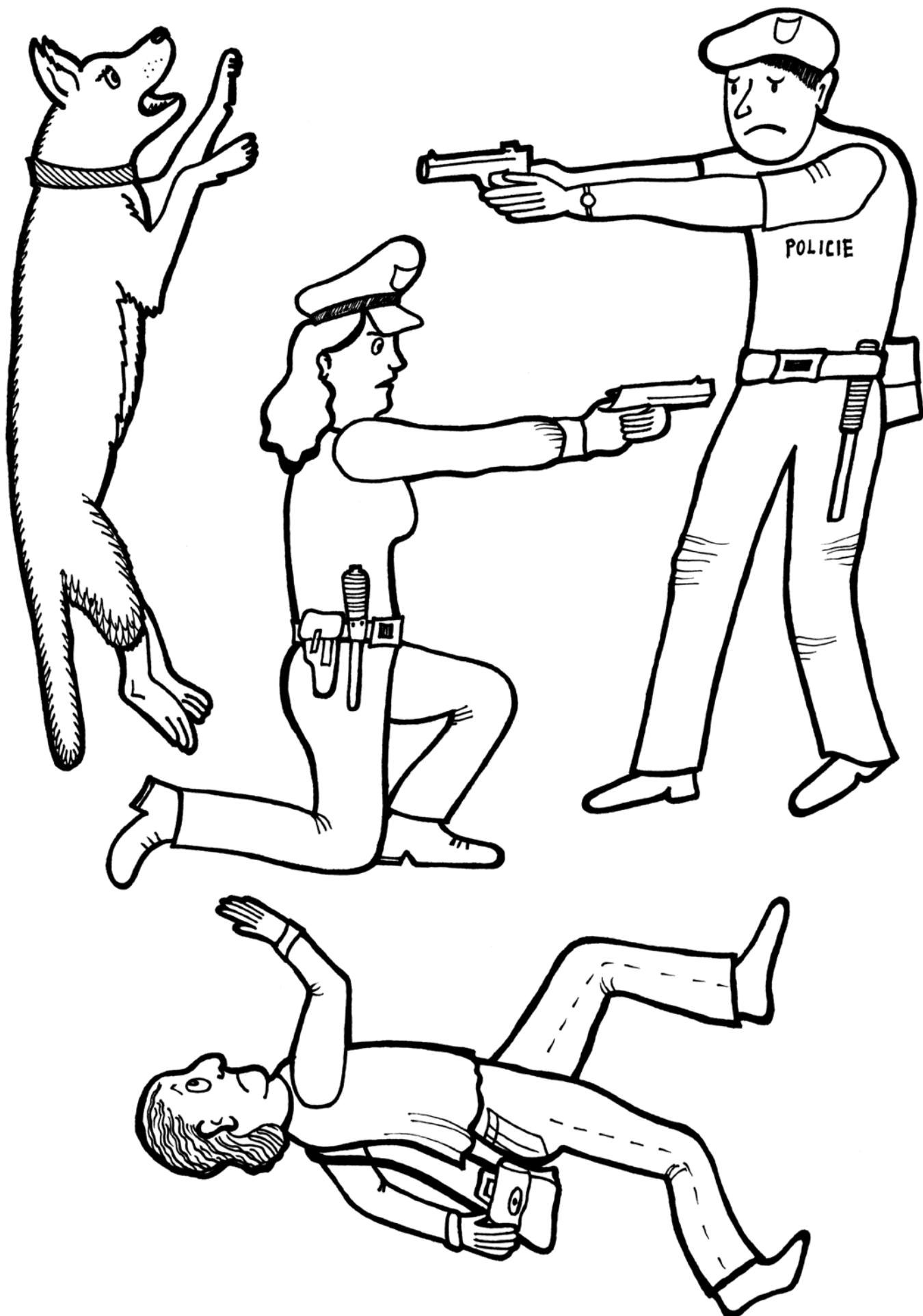
Postupy pro výrobu, pomůcky i tipy na doprovodné aktivity jsou popsány v zadní části publikace. Předkládáme tento sešit pedagožkám a pedagogům především jako inspiraci a věříme, že bude nadále široce rozvíjena v mateřských a na základních školách.

Tyto pracovní listy jsme vytvořily v rámci projektu Evropské kontaktní skupiny v ČR, o.s. Navazují na úspěšnou omalovánku s názvem TÁTA – MÁMA, MÁMA – TÁTA V KUCHYNI I U FIATA, kterou jsme vydaly v roce 2007. Šlo rovněž o metodickou pomůcku zaměřenou na odbourávání stereotypních pohledů na role mužů a žen v rodině. Děti se v ní setkaly s rodinou, kde se oba rodiče podílejí jak na péči o děti, tak na práci v domácnosti. Právě velký ohlas na tento materiál nás přiměl k dalším aktivitám na poli genderově senzitivní pedagogiky, jejímž výstupem jsou tyto pracovní listy. Doufáme, že i tato publikace přispěje (nejen) dětem k otevřenějšímu a svobodnějšímu náhledu na společnost a jejich roli v ní.

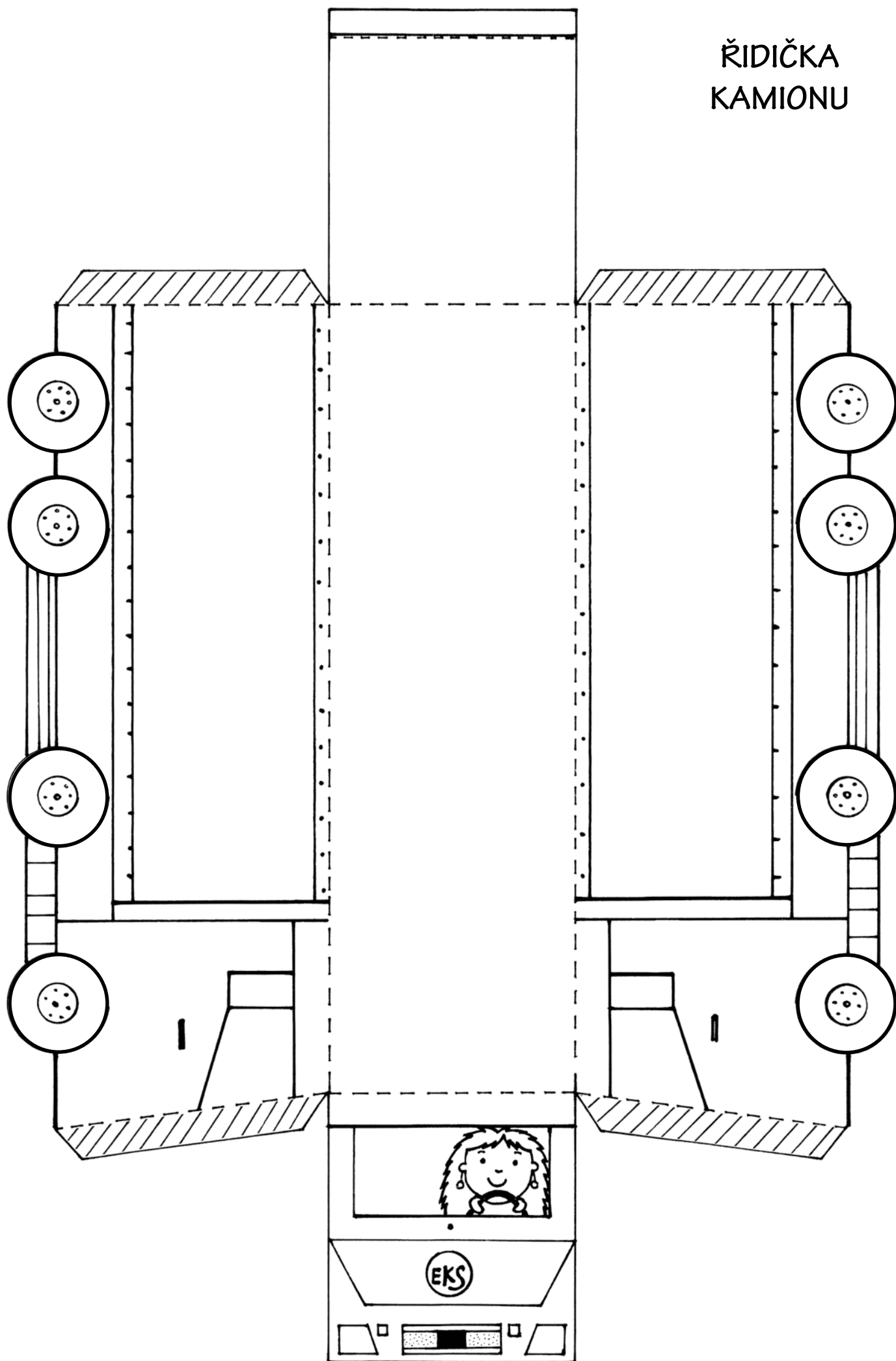
KADEŘNÍK

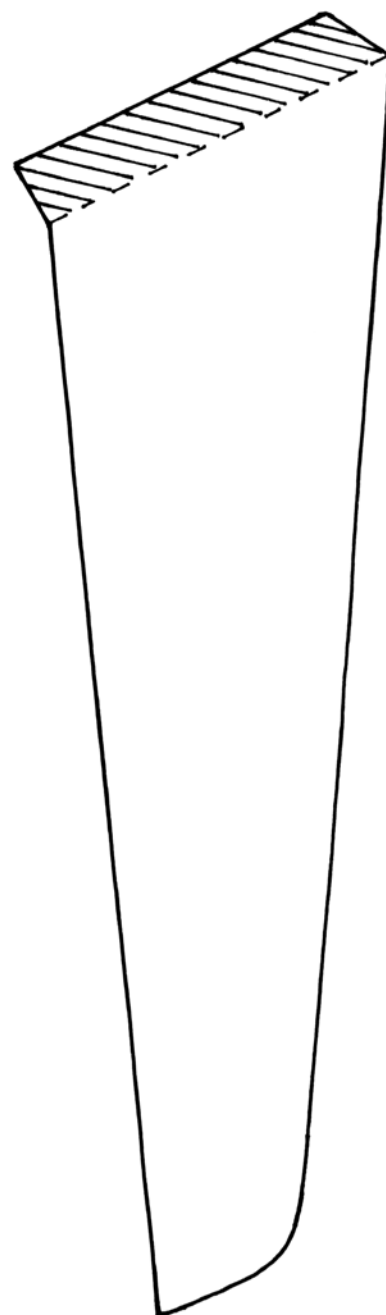
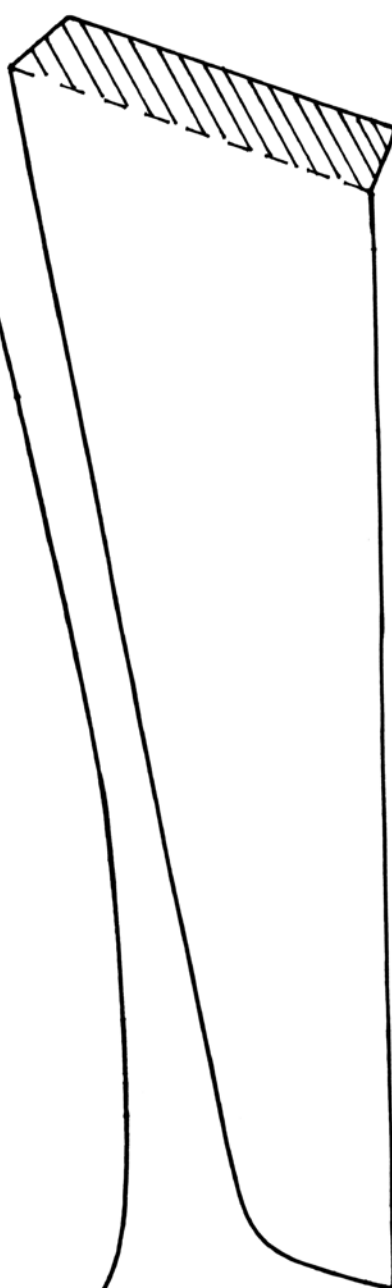
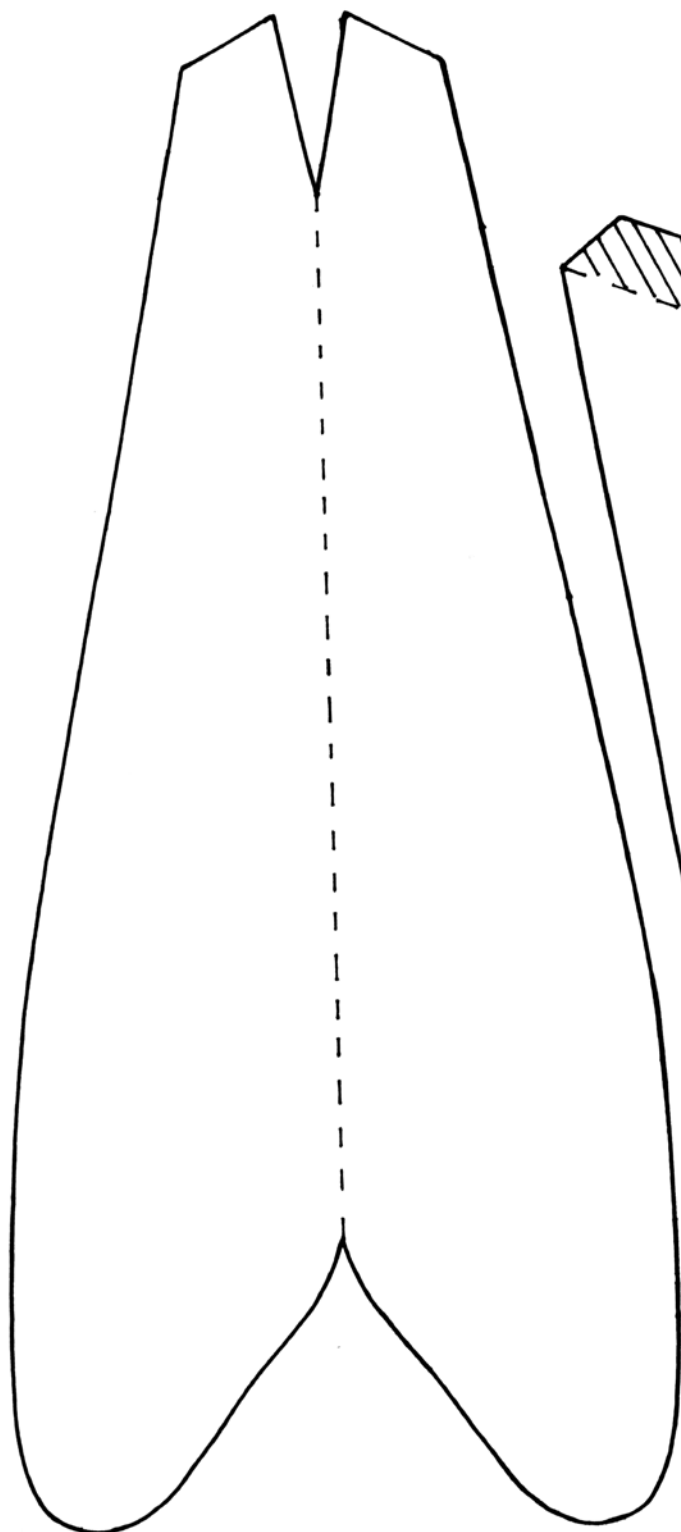
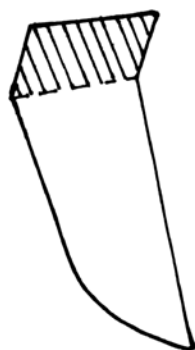
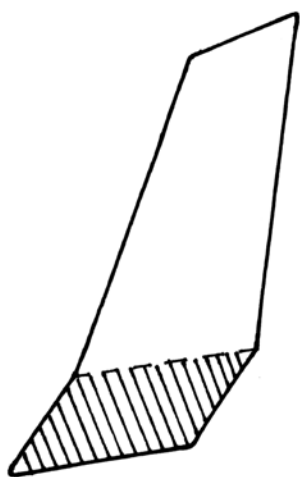
POLICISTA - POLICISTKA

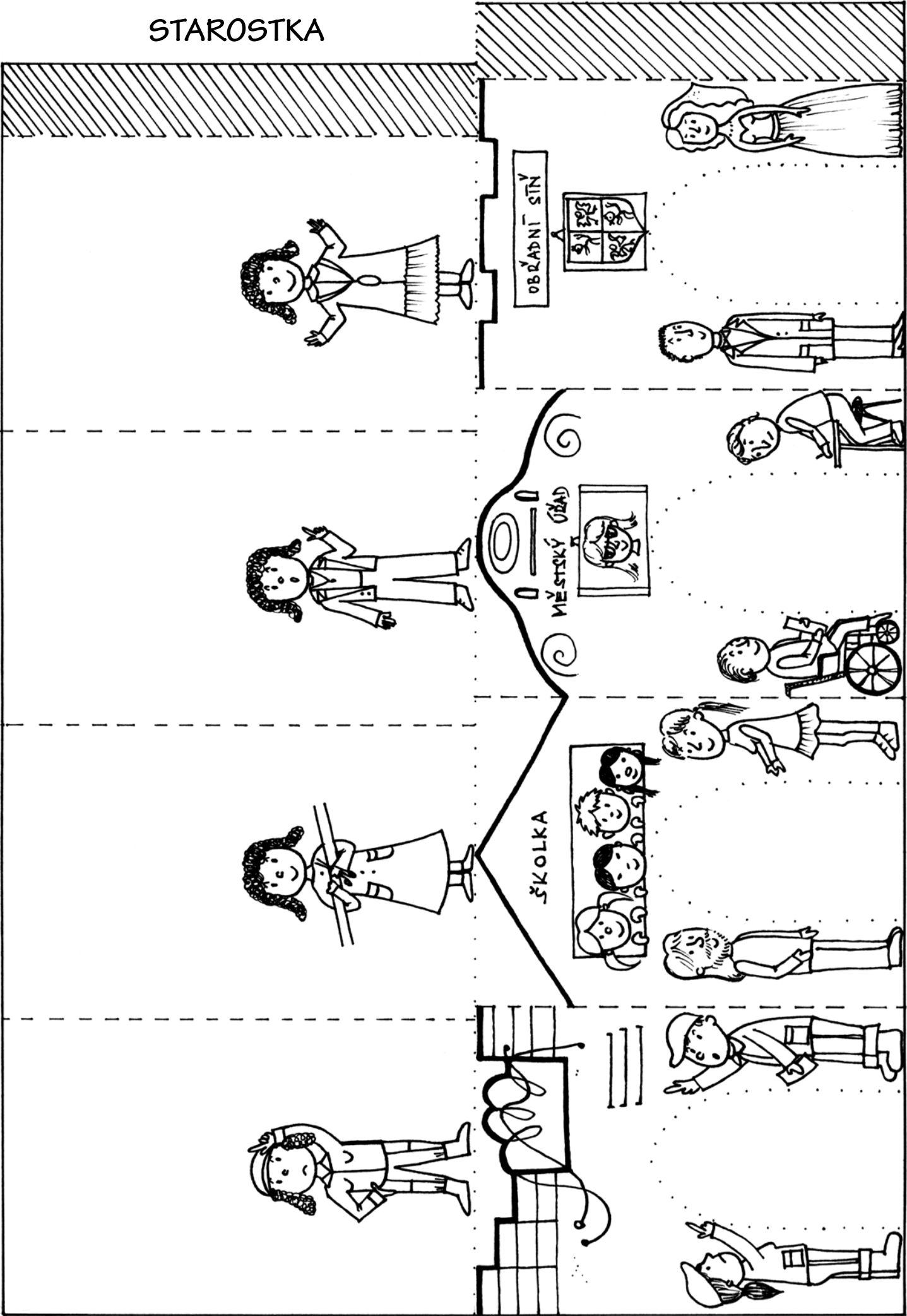
ŘIDIČKA KAMIONU

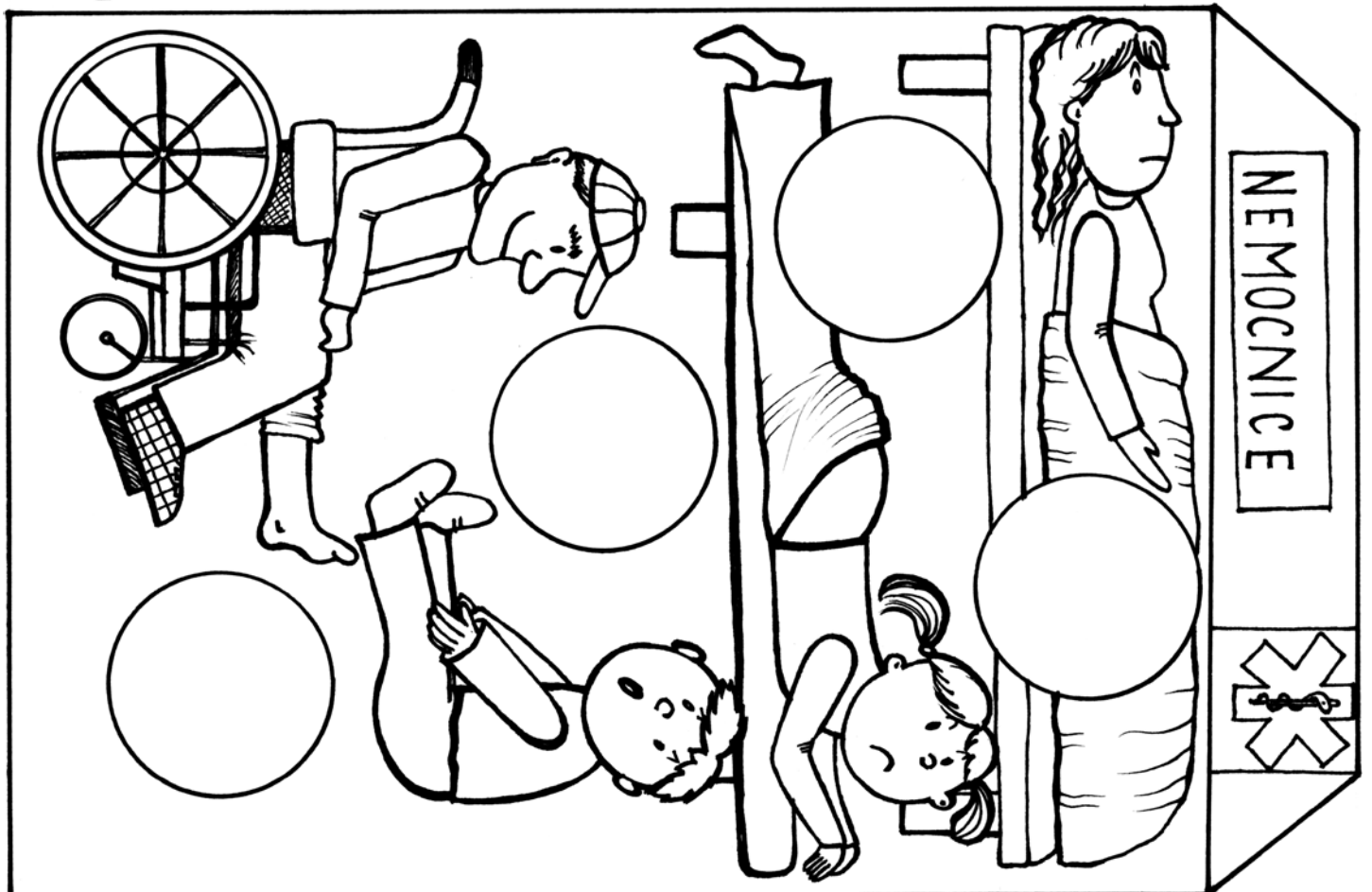
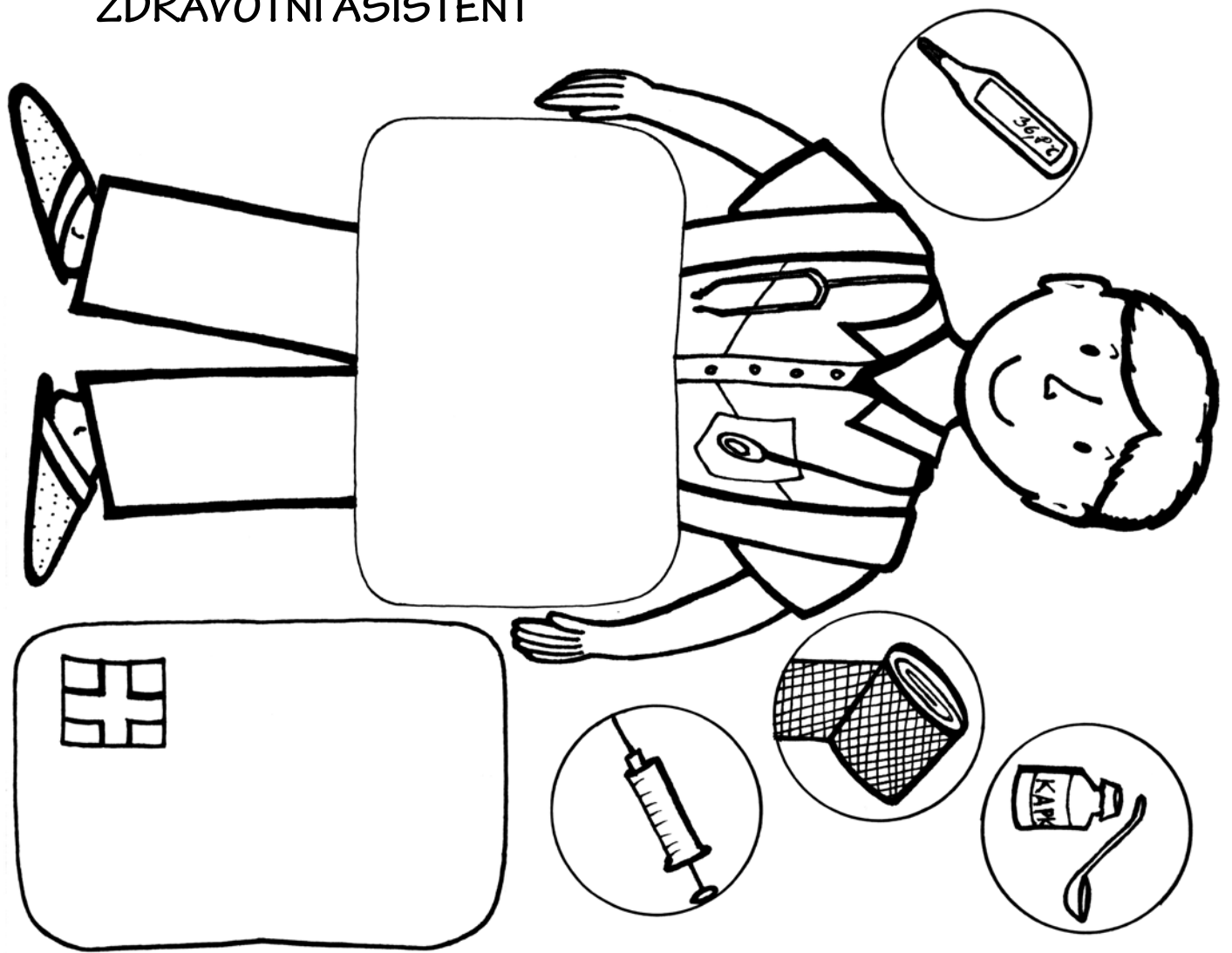
PILOTKA

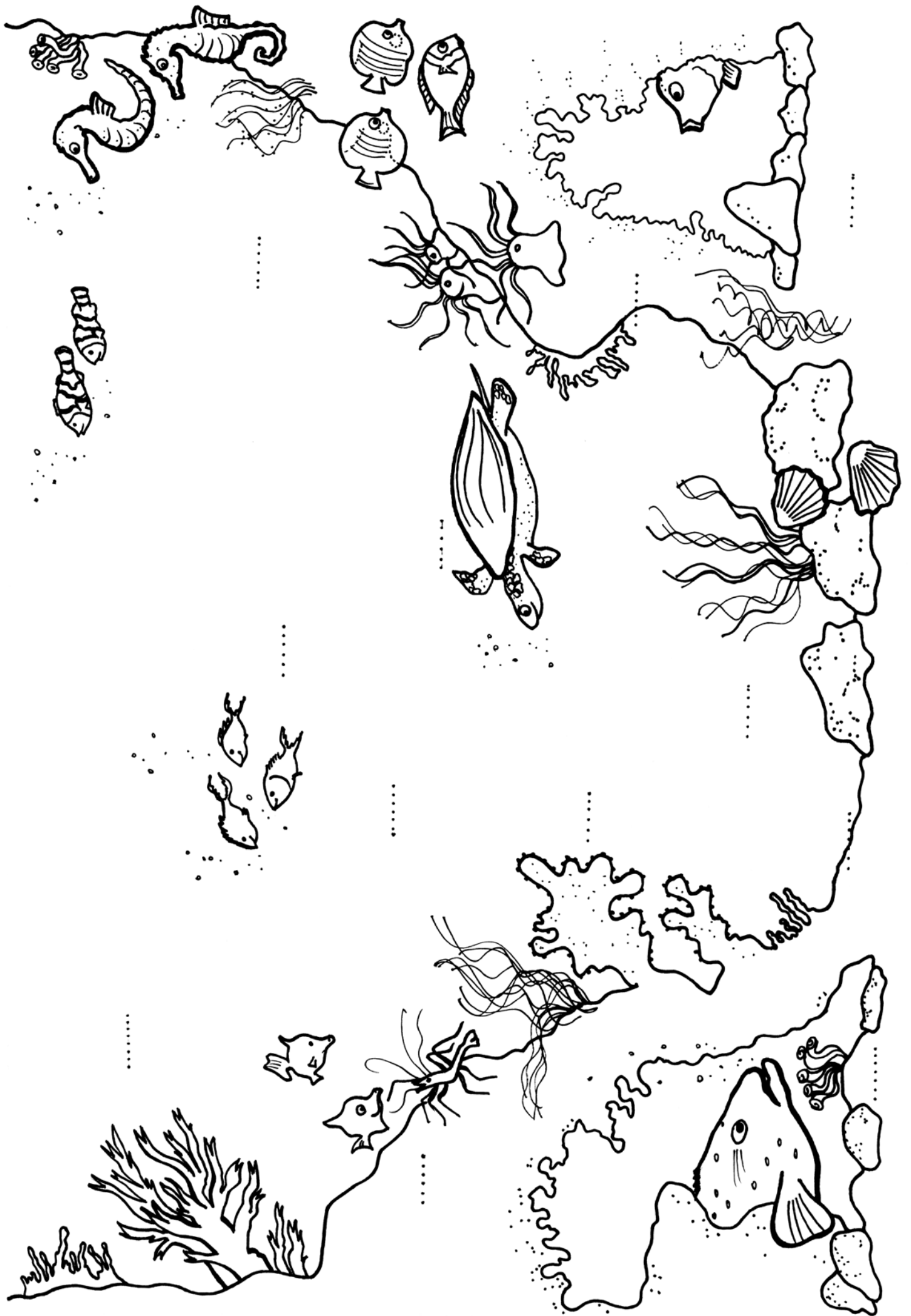

STAROSTKA

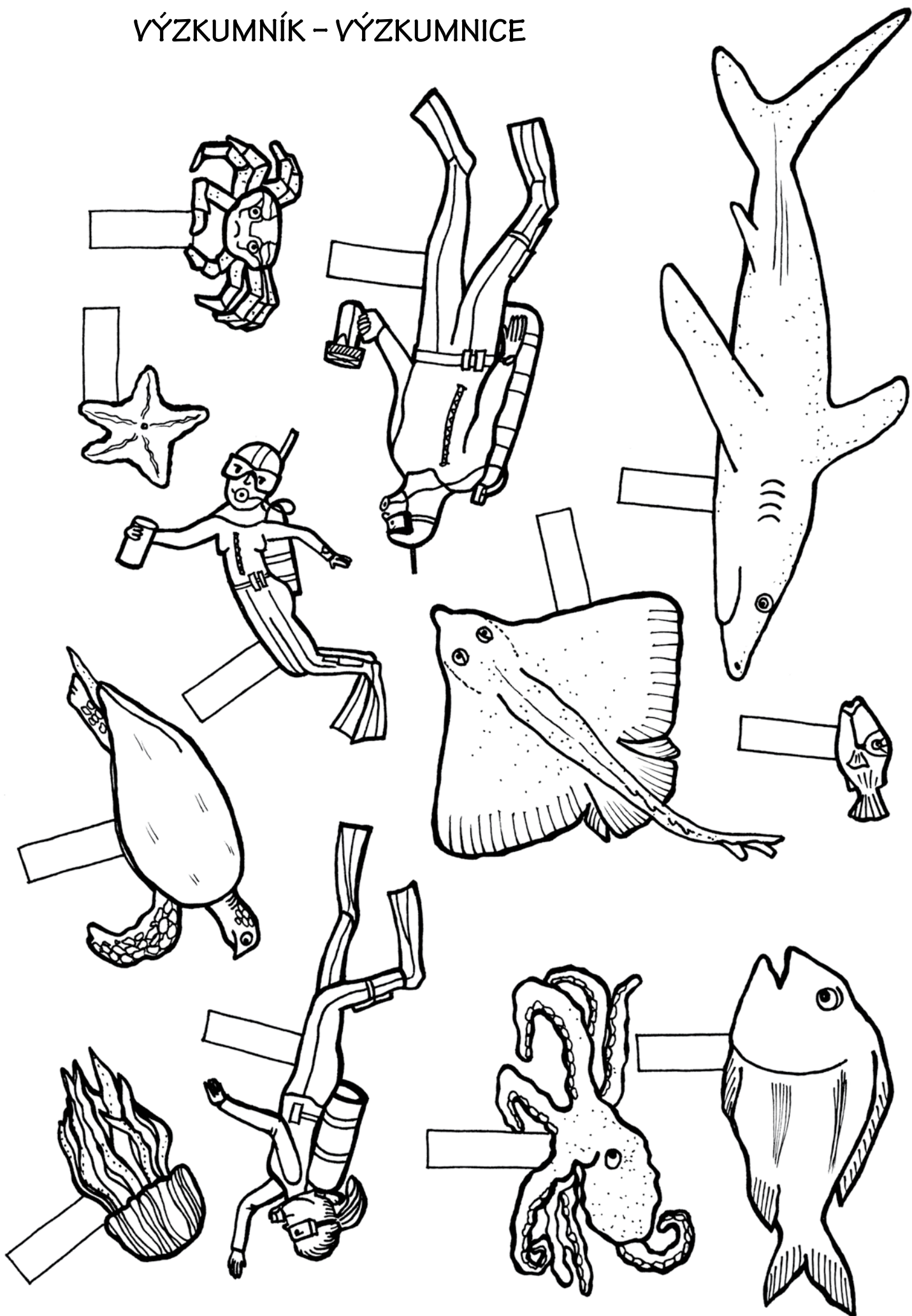

ZDRAVOTNÍ ASISTENT

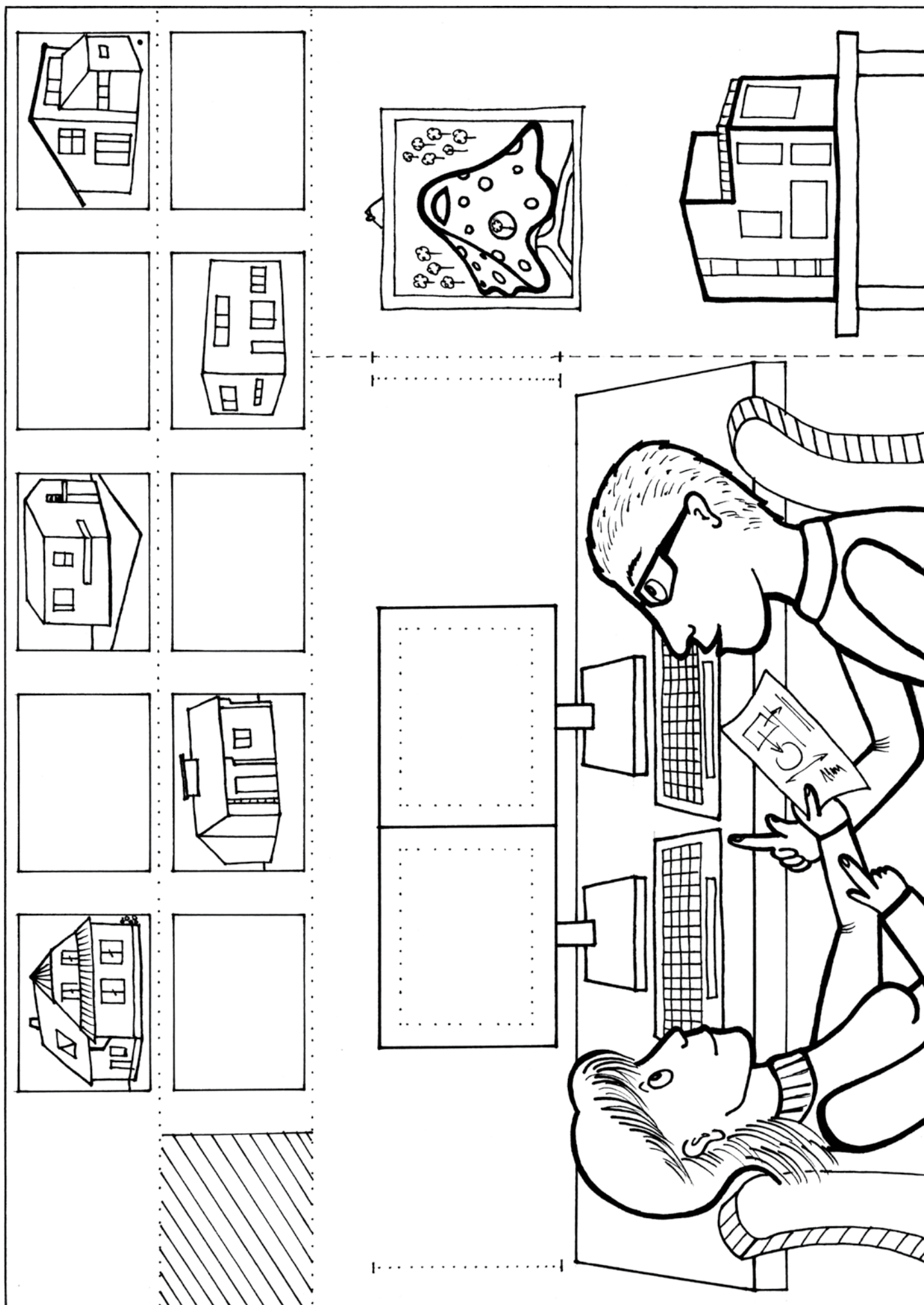

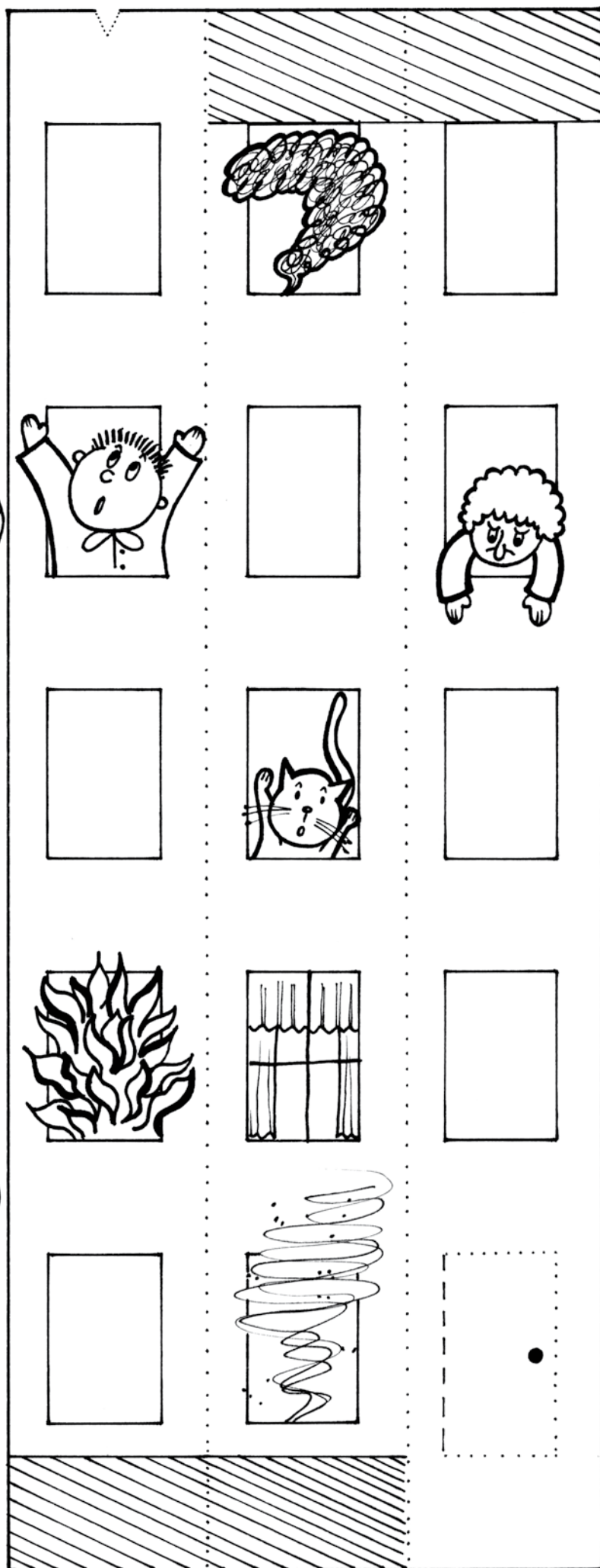
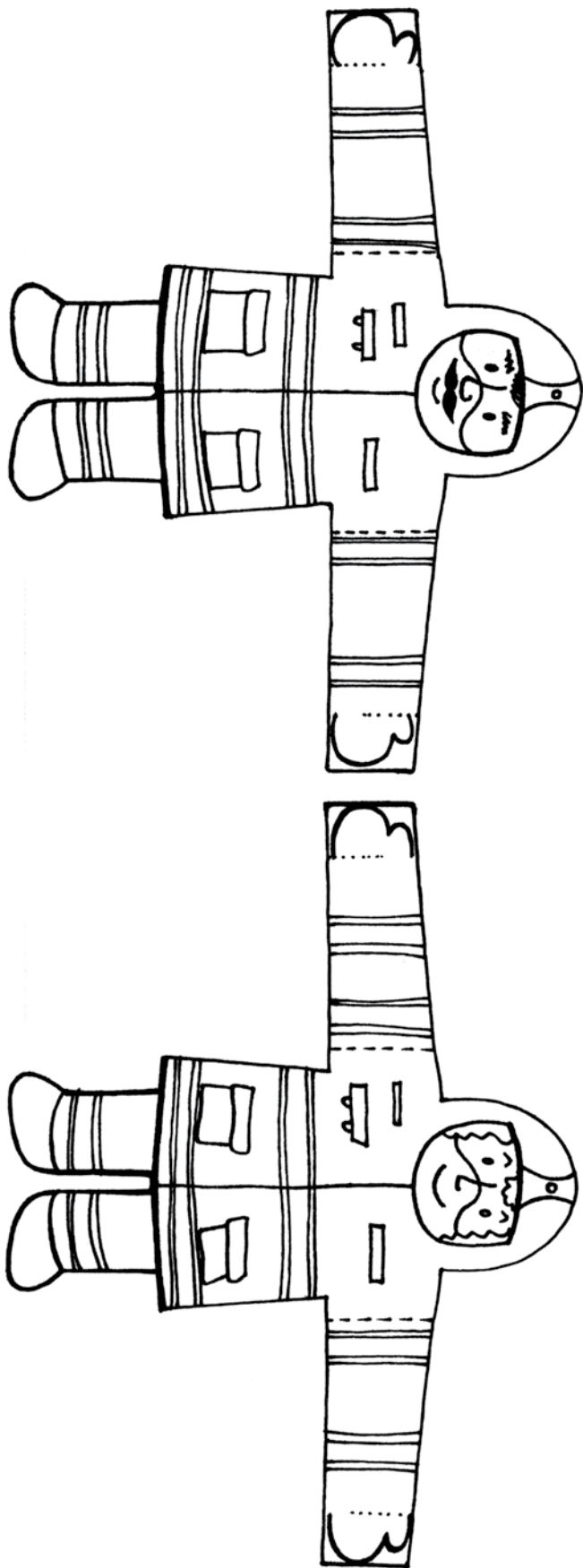
VÝZKUMNÍK - VÝZKUMNICE

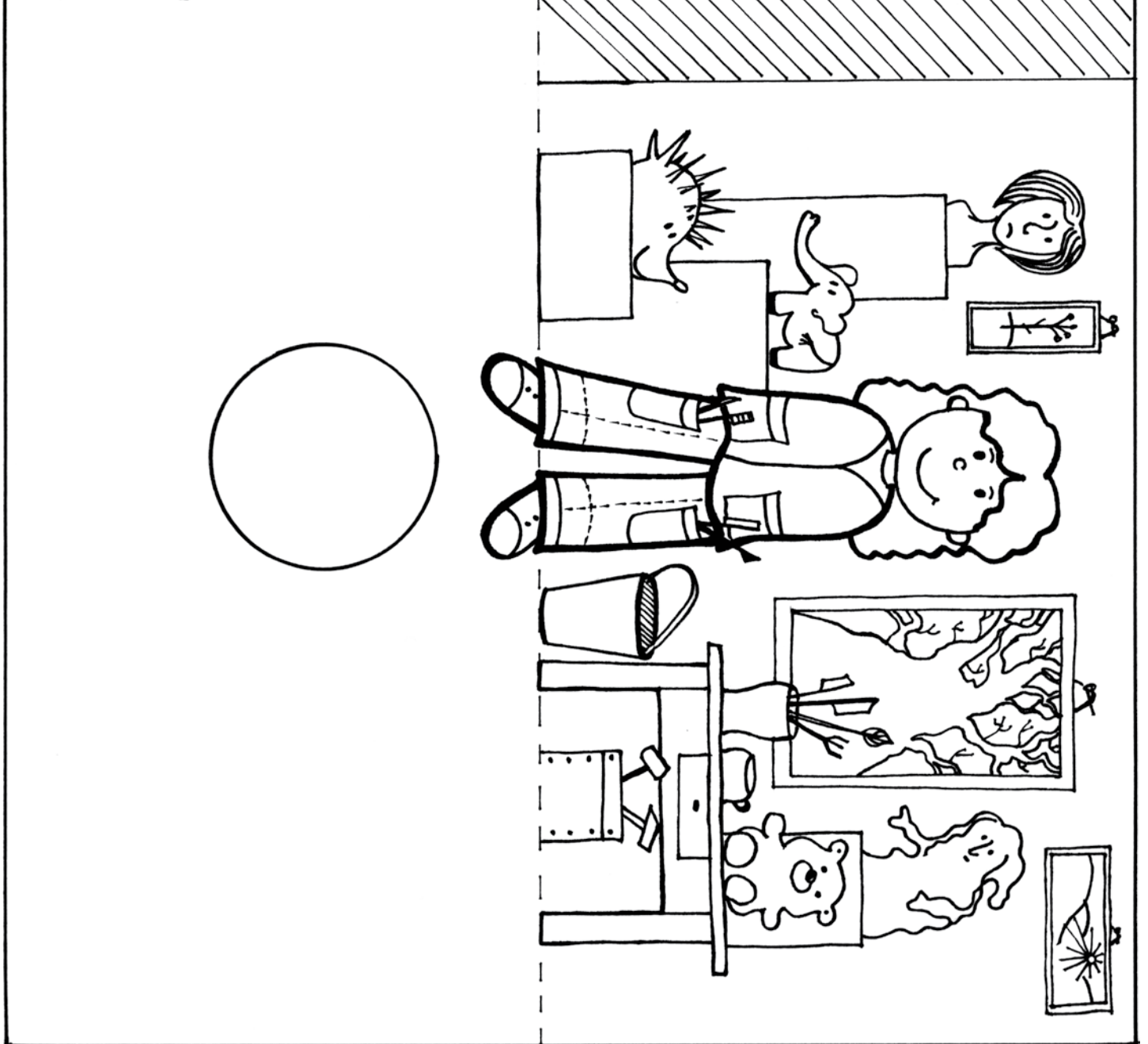
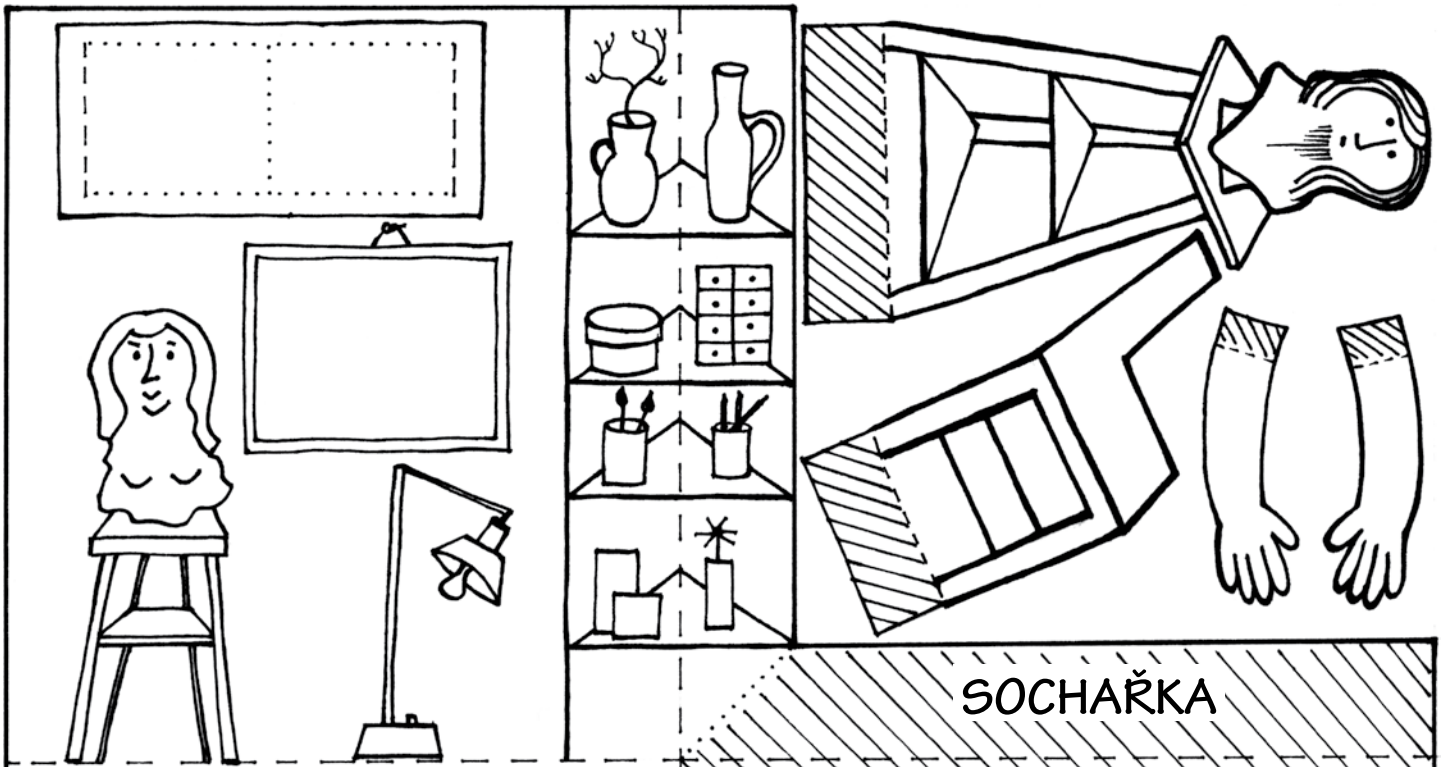

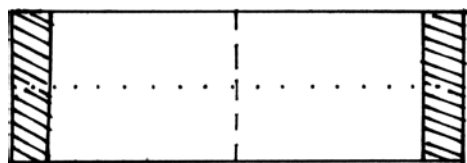
ARCHITEKT – ARCHITEKTKA

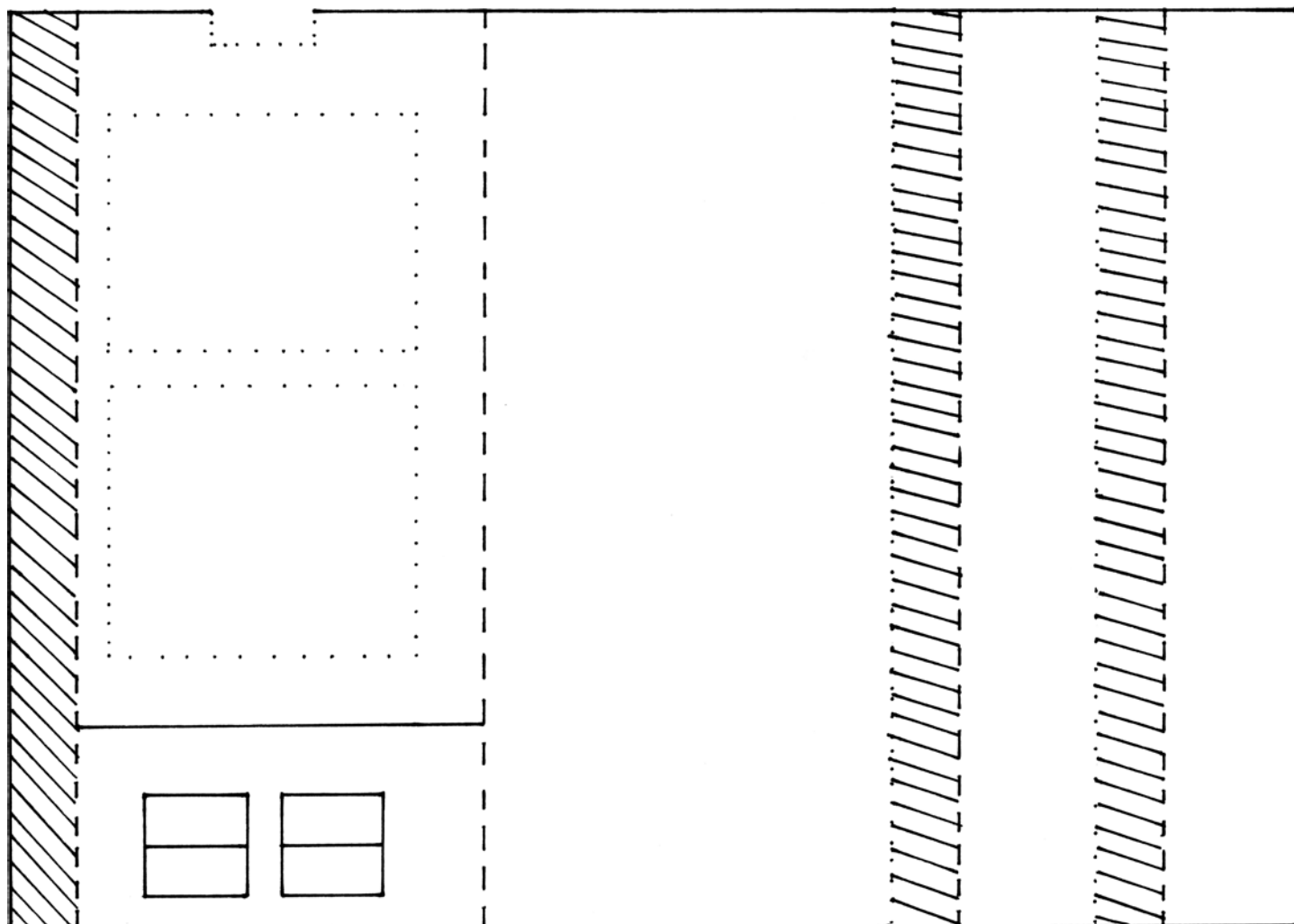
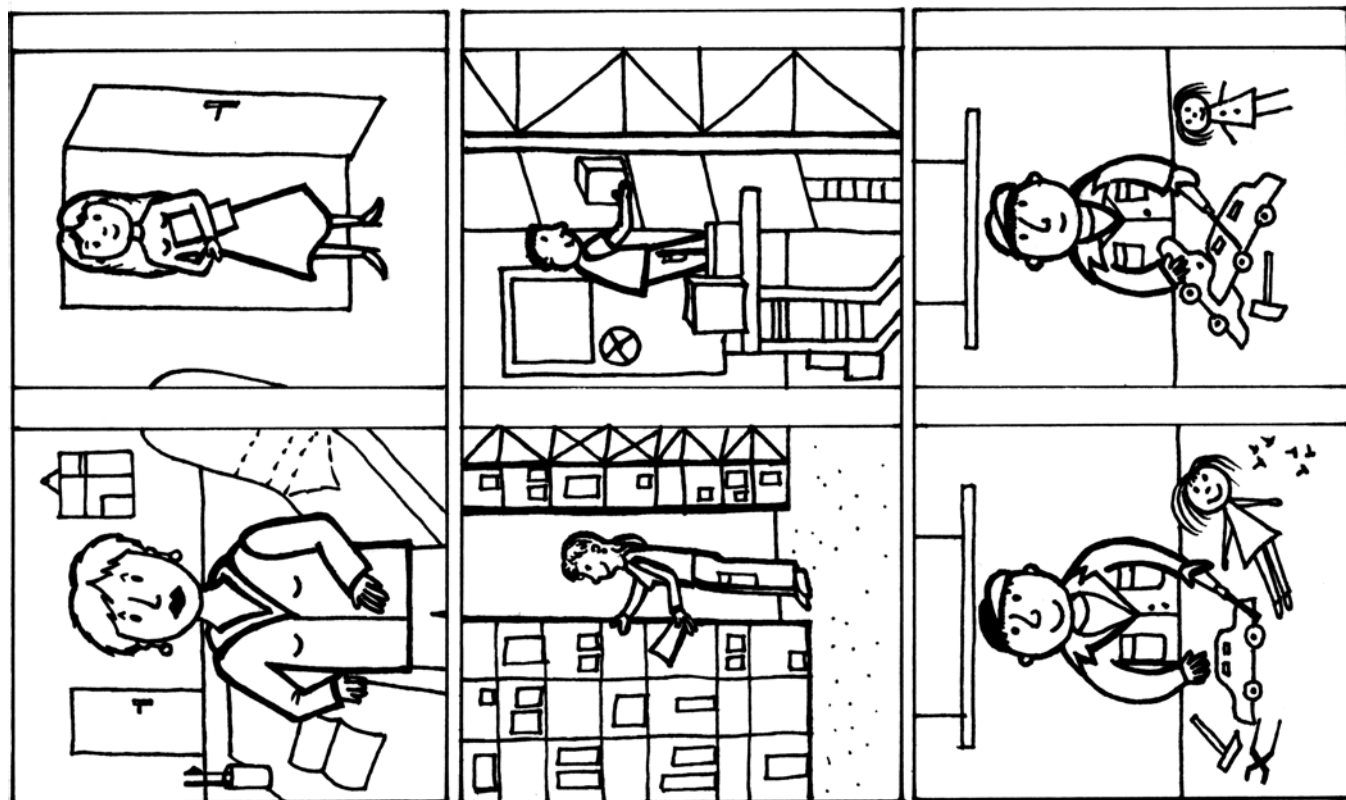
HASIČ – HASIČKA

ŘEDITELKA TOVÁRNY –
ASISTENTKA ŘEDITELKY –
MONTÉR – SKLADNÍK – SKLADNICE

Jak pracovat s vystřihovánkami

Vystřihovánky jsou koncipovány jako metodická pomůcka pro pedagogy a pedagogy, kteří pracují s dětmi ve věku 5–8 let. Jde spíše o soubor pomůcek, které využíváme jednotlivě, podle toho, jak zapadají do naší tematické práce s dětmi. Listy v jednoduché volné vazbě jsou určeny ke kopírování, aby mohl být sešit využíván opakovaně. Listy kopírujeme na tvrdší papír. Dětem se s hotovými výrobky bude lépe manipulovat.

Všechny vystřihovánky jsou určeny k vybarvování. Záleží na záměru a aktivitě, zda děti nejdříve obrázek vymalují a poté vystřihnou, nebo naopak. Jednotlivé vystřihovánky jsou sestaveny v pořadí od nejjednodušší po nejsložitější.

Při plánování aktivit je nutné předem zvážit jejich náročnost. Především předškolní děti budou potřebovat asistenci. Nejdříve vystřihovánkami sami vyrobíme a dětem ukážeme. Pokud potřebujeme dětem usnadnit práci, složitější vystřihovánky jim částečně předpřipravíme. Samy je pak vybarví, sestaví a slepí. Doporučujeme pracovat s dětmi v menších skupinách. Starší děti by měly být již schopné pracovat samostatně, bez výraznější asistence. Není nutné, aby obšťihovaly detaily. Většina vystřihovánek je navržena tak, aby bylo možné vystřihovat pouze obrysy.

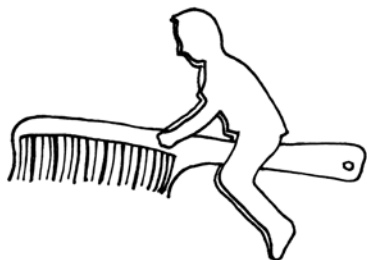
VÝZNAM ČAR VE VYSTŘIHOVÁNKÁCH

- přerušovaná – přehnout
- tečkovaná – vystřihnout, prostřihnout

KADEŘNÍK

Pomůcky: nůžky, pastelky nebo fixy, oboustranné samolepicí čtverečky nebo lepicí plastelína, hřebec

Postup: Předlohu okopírujeme na čtveřku velikosti A4. Postavu kadeřníka vystřihneme a vybarvíme. V polovině ji podle přerušované čáry přeložíme. Pomocí oboustranných samolepicích čtverečků nebo lepicí hmoty ji připevníme na držadlo hřebenu.

Využití: Vybarveného kadeřníka upevněného na hřebenu děti používají k vzájemnému česání. Pomůcka slouží k tematické hře na kadeřnický salon či holičství. Chlapci a dívky vystupují v rolích kadeřníků a kadeřnic. Ke hře můžeme využít i další pomůcky, které si děti po dohodě s rodiči donesou z domova, např. sponky, gely nebo tužidla (můžeme dětem nabídnout také cukrovou vodu či barevné spreje na vlasy). Povídáme si o různých typech účesů, které se dětem líbí, o výhodách či nevýhodách tohoto povolání a o tom, zda a proč by ho chtěly či nechtěly vykonávat.

Tip: Na hru navazujeme diskusi o tom, kam si chodíme upravovat vlasy. Zda navštěvujeme kadeřnictví, holičství nebo nás stříhají rodiče. Kdo z rodičů děti stříhá a proč. Jestli mají děti zkušenost s kadeřníkem či kadeřnicí. Děti si namalují účesy, které se jim líbí a které by chtěly v dospělosti nosit. Mohou malovat i účesy fantazijní, plné barev a neobvyklých tvarů.

POLICISTA – POLICISTKA

Pomůcky: nůžky, pastelky nebo fixy, lepicí páska, špejle

Postup: Předlohu okopírujeme, vystřihneme a vybarvíme postavy. Na zadní stranu k nim připevníme lepicí páskou špejli tak, abychom vytvořili loutky.

Využití: Postavy policisty, policistky, zloděje a služebního psa na špejlích děti využijí ke hraní scének. Mohou pracovat ve skupině, kdy každé z nich vyrobí pouze jednu postavu, nebo ve dvojicích, kdy si vyrobí postav více. Scénky pak mohou přehrávat ve dvojicích či skupinách. Zajímavé bude sledovat, zda si chlapci a dívky vybírají postavy na základě pohlaví či nahodile. Po ukončení hry rozvineme diskusi na téma, kdo a proč by chtěl být policistou či policistkou. Jaké vlastnosti musí policista či policistka mít. Zda v naší obci potkáme policisty nebo policistky.

Tip: Hru dětem připravíme i pro pobyt venku. Vystřihované postavy připevníme dětem na oděv. Podle charakteru postav je rozdělíme do skupin policistů a policistek, zlodějí a paní s kabelkou. Na základě předem stanovených pravidel, které dětem předem vysvětlíme, zahájíme hru na skutečnou situaci, která se v běžném životě stává. Zloději okradou osobu na ulici, prchají s kabelkou, policisté a policistky je pronásledují, legitimují, zatknou, odvádějí do služebního vozu, vrací kabelku okradené osobě, odvádějí zadržené zloděje na stanici apod.

ŘIDIČKA KAMIONU

Pomůcky: nůžky, pastelky nebo fixy, lepidlo, miska a štětečky na lepidlo, hadřík, igelitový ubrus, provázek, tužka, nůž, pravítko, křída

Postup: Předlohu okopírujeme, vystřihneme a vybarvíme. Podél přerušovaných čar pomocí pravítka

vyznačíme nůžkami nebo nožem rýhy, podle kterých auto zpřehýbáme a složíme podle obrázku do požadovaného tvaru. Vyšrafovanými ploškami slepíme přední a zadní část auta k sobě. Vytečované plošky na přední kapotě prostřihneme. Provlékáme jimi provázek a uvážeme na uzel. Provázek napneme do vzdálenosti asi jeden a půl metru. Jeho druhý konec přivážeme na tužku a dobře připevníme. Dbáme na to, aby všechny děti měly po připevnění na tužky stejně dlouhé provázky.

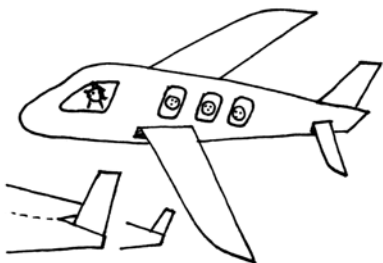
Využití: S kamionem připevněným provázkem k tužce pořádáme závody. Křídou na stole nebo na podlaze vyznačíme start a cíl. Pro tento účel si můžeme vyrobit praporky ze špejlí a látky, které upevníme do krabičky kouskem plastelíny. Děti postaví kamiony na startovní čáru, přesunou se za vyznačený cíl a napnou provázky tak, aby byly stejně dlouhé. Úkolem je co nejrychleji navinout provázek na tužku a přemístit tak kamion do cíle.

Tip: Žena za volantem kamionu je podnětným tématem k diskusi. Jde o poměrně nevšední zaměstnání i přesto, že v České republice jsou řidičky nejen kamionů, ale také autobusů či nákladních vozů. Děti se možná ještě s ženou řidičkou kamionu neselekaly, proto je příhodné dát prostor k debatě nad tímto tématem. Zeptáme se dětí, jestli by chtěly být řidičky a řidičkami velkých vozů. Co k tomu budou potřebovat? Jakým způsobem mohou získat řidičský průkaz? Co všechno lze v kamionu převážet? Chtějí se naučit řídit motorku, auto nebo bagr? Umí jejich rodiče řídit auto? Kdo z rodičů řídí, tatínek, maminka nebo oba? Na debatu můžeme navázat i další doplňující aktivitou, kdy děti namalují a vystřihnou zboží, které chtějí ve svém kamionu převážet a nalepí ho na něj.

PILOTKA

Pomůcky: nůžky, pastelky nebo fixy, lepidlo, miska a štětečky na lepidlo, hadřík, igelitový ubrus, provázek nebo klobouková guma, nůž

Postup: Předlohu okopírujeme, vystříháme a vybarvíme. Podél přerušovaných čar pomocí pravítka vyznačíme nůžkami nebo nožem rýhy, podle kterých části letadla zpřehýbáme a složíme podle obrázku. Nejprve zasuneme křídélka do ocasu letadla a potom slepíme trup letadla k sobě. Vyšrafovanými ploškami přilepíme k trupu křídla a okénka podle doplňujícího obrázku.

Využití: Děti mohou letadlo využít ke hře v herně či venku, předvádět start a přistávání, vzájemně zavádět apod. Letadlo může být připevněno na provázek nebo kloboukovou gumu, aby s ním děti mohly točit dokola. Můžeme si společně zahrát na chod letiště. Pedagožka či pedagog vypouští postupně barevně označená letadla z letiště barevným signálem. Každé letadlo předem označí barevným tvarem z papíru připevněným k letadlu kancelářskou sponkou. Barevně také označí jednotlivé pomyslné hangáry (předem určená místa), kde jsou letadla umístěna. Připraví si barevné signály – barevné karty, podle kterých jsou letadla vypouštěna z hangárů. Střídavě zvedá karty nad hlavu. Děti je pozorně sledují, podle své barvy opouštějí hangár a létají v předem určeném prostoru. Pokud pedagožka či pedagog kartu vymění, vrací se zpět na svá místa. Můžeme držet nad hlavou více karet najednou. Děti karty sledují po celou dobu hry, aby mohly rychle reagovat na změny.

Tip: Žena v kokpitu letadla je stejně jako řidička kamionu vhodným tématem k diskusi nad výběrem budoucího povolání pro chlapce i dívky. Dívky a chlapci se mohou zamýšlet nad tím, zda by takové povolání chtěli vykonávat a co je pro to nutné udělat. Pomůcku lze využít i v tématu multikulturní výchovy. Mezi pasažéry a pasažérkami jsou děti z různých etnických skupin, které letí na prázdniny. Při vybarvování lze plánovat, odkud a kam děti letí, kde je jejich domov a čím jsou jejich země původu zajímavé.

STAROSTKA

Pomůcky: nůžky, lepidlo, miska a štětečky na lepidlo, hadřík, igelitový ubrus, pravítko, nůž

Postup: Předlohu okopírujeme, vybarvíme a rozstříháme na dvě části. Podél přerušovaných čar pomocí pravítka vyznačíme nůžkami nebo nožem rýhy, podle kterých obě části zpřehýbáme. V části s domečkem zastříháme tvary střech, prostříháme otvory – dveře a celou část složíme do tvaru věže. Díl se starostkami rovněž zpřehýbáme a slepíme vyšrafovanou ploškou do tvaru věže.

Využití: Věž se starostkami zasouváme do věže s domečkem. Děti tak mohou podle pokynů pedagožky či pedagoga vysouvat věž, pootáčet ji podle potřeby a zasouvat zpět tak, aby umístily starostku podle vzhledu do správného prostředí. Starostka je zobrazena na vnitřním hranolu ve čtyřech různých situacích, které řeší z titulu své funkce. Na vnějším hranolu jsou vyobrazena čtyři odlišná prostředí, ve kterých se situace odehrávají. Prostřednictvím této aktivity se děti seznámí s prostředím politiky na komunální úrovni, která je pro ně konkrétní a blízká. Starostka se nachází v následujících situacích: prohlíží si stavbu nového domova pro seniory, kde je upozorňována na problémy s dalšími potřebnými investicemi; otvírá mateřskou školu, kde je seznamována s novým moderním vybavením; jedná na obecním úřadě s občany ohledně potřebných úprav chodníků pro handicapované; oddává snoubence a přeje jim mnoho štěstí do společného života. Během aktivity nezapomeňme dětem objasnit významy některých obrázků, např. státního znaku. Při přiřazování jednotlivých situací si s dětmi povídáme o tom, kdo a jak se stará o naši obec. Znájí paní starostku či pana starostu? Kde je viděl? Jsou rodiče aktivní v komunální politice? Proč potřebujeme politiku a politiku? Co by děti udělaly pro obec, kdyby byly starosty či starostkami?

Tip: Vystřihovánka obsahuje další motivy, které lze využít k diskusím nebo je zahrnout do výkladu. Na stavbě je v roli stavbyvedoucí zobrazena žena, v mateřské škole je vedle paní učitelky také pan učitel, na obecním úřadě jedná starostka s pánem na invalidním vozíčku.

ZDRAVOTNÍ ASISTENT

Pomůcky: nůžky, pastelky nebo fixy, lepidlo, miska a štětečky na lepidlo, hadřík, igelitový ubrus, sešíváčka s náplněmi

Postup: Předlohu okopírujeme a vybarvíme. Vystříháme postavu zdravotního asistenta, kolečka, zdravotní brašnu a nemocnici. Vystřiženou brašnu přiložíme na předem naznačené místo asistentovi „do rukou“ a sešíváčkou přicvakneme na určených místech. Vyrobíme tak kapsu, do které zasuneme kolečka.

Využití: Nabídneme dětem hru se zdravotním asistentem, který pracuje v nemocnici, kde pomáhá nemocným lidem. Děti ze zdravotní brašny vytahují vystřižená kolečka a přiřazují je na správná místa (k ležící ženě teploměr, k dívce injekční stříkačku, k chlapci kapky se lžičkou, k dědečkovi obvaz). Rozlišují jednotlivé činnosti, které spadají do kompetence zdravotních asistentů. S dětmi bychom měli diskutovat o tom, že zdravotní asistent je paralelní povolání k profesi zdravotní sestry, se kterou se pravděpodobně všechny děti už setkaly. Děti mohou dále diskutovat o vlastních zkušenostech se zdravotnickým personálem. Můžeme debatovat o tom, zda by uvítaly při péči v nemocnici nebo u dětského lékaře či lékařky zdravotní sestru či zdravotního asistenta a proč.

Tip: Připravíme dětem pomůcky vhodné pro hru na nemocnici, včetně oblečků a rekvizit. Do rolí zdravotních sester a zdravotních asistentů obsadíme dívky i chlapce. Průběh hry dětem pomáháme řídit a podle potřeby do něj vstupujeme. Po ukončení hry si můžeme s dětmi v kruhu povídat o tom, jak se děti

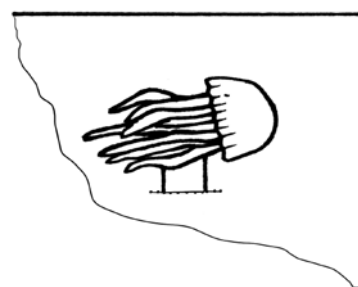

v rolích asistentů a sester cítily. Zda si myslí, že je tohle povolání důležité, a proč a jestli by tuto profesi chtěly nebo nechtěly vykonávat.

VÝZKUMNÍK – VÝZKUMNICE

Pomůcky: nůžky, pastelky nebo fixy, lepidlo, miska a štětečky na lepidlo, hadřík, vodové barvy, štětce, kelímky s vodou, igelitový ubrus, podložka, nůž, pravítko

Postup: Oba listy z předlohy (tj. mořské dno a potápěče s mořskými živočichy) okopírujeme a vybarvíme. Moře si děti mohou vybarvit vodovými barvami nebo pastelkami. Na přerušované čáry přikládáme pravítko a podle nich na tvrdé podložce nožkem prořezáváme otvory. Doporučujeme pedagožkám či pedagogům, aby prořezávání otvorů prováděli sami a předem tak připravili dětem list s mořem pro hru. Potápěče a živočichy si děti vybarvují výraznějšími fixy tak, aby na pozadí dobře vynikly. Doporučíme dětem, aby vše pečlivě vystříhaly.

Využití: Dětem nabídneme zábavnou hru s potápěči – výzkumníky a výzkumnice a mořskými živočichy, které podle vlastního uvážení zasouvají do otvorů na mořském dně. Při práci s vystřihovánkou mohou děti zkoumat, co vše patří do potápěčské výstroje. Samy mohou rozhodnout, co výzkumníci a výzkumnice na mořském dně hledají a co budou s nálezů dělat potom. Kde je pak zkoumají? V jakém dalším pracovním prostředí kromě podmorské hlavy se pohybují? Ptáme se dětí, jestli by chtěly patřit mezi výzkumníky a výzkumnice, kteří zkoumají podvodní svět. Zamyslíme se společně nad tím, že u nás moře nemáme. Popřemýšlíme o tom, jak se stát výzkumníky a výzkumnice a kam za mořem cestovat.

Tip: Připravíme dětem obrázky a hračky, které představují mořské živočichy. Rozmístíme je po celé ploše herny. S dětmi si předem vyrobíme potápěčskou výstroj. Vystříháme si potápěčské brýle, na záda nasadíme batohy jako kyslíkové bomby, do úst vložíme brčka jako dýchací trubice a k tělu si připevníme provázky s igelitovým pytlíkem. Z velkých molitanových nebo dřevěných kostek si postavíme loď, na které se s dětmi plaví pedagožka či pedagog v roli vedoucího výpravy. Dětem zadává pokyny k ponoru a následnému hledání určitého druhu živočichů k výzkumu. Děti si vloží brčka do úst, nasadí brýle a batohy, opouští loď a noří se pod hladinu. V moři plavou a hledají živočichy, které dávají do sáček. Vrací se na loď. Společně zkoumají ulovené živočichy pod mikroskopem a živé je vracejí zpět do moře.

ARCHITEKT – ARCHITEKTKA

Pomůcky: nůžky, lepicí páska, pastelky nebo fixy, podložka, nůž, pravítko

Postup: Předlohu okopírujeme, podle přerušovaných čar rozstříháme obrázek na dvě části. Z horní části vystříháme proužky, které vyšrafova-

nou ploškou k sobě přilepíme do dlouhého pruhu. Abychom začistili hrany papíru v místech slepení, oblepíme je kolem dokola lepicí páskou. Do prázdných políček si děti mohou domalovat domy podle své fantazie. Druhou část podle přerušované čáry přeložíme, nožem prořízneme prostory pro obrázky a tři přerušované tečkované čáry, do kterých vsuneme proužek papíru s domečkem – prvním otvorem za obrázek, druhým směrem ven a třetím zase za obrázek podle doplňujícího obrázku. Vše si vybarvíme. Ateliér si postavíme na stůl před sebe.

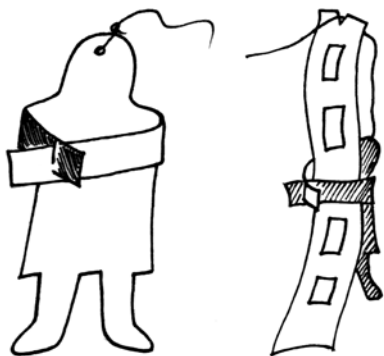
Využití: Ústředními postavami této aktivity jsou architekt a architektka, kteří diskutují nad jednotlivými typy staveb, které se jim zobrazují na počítačích stojících na stole vedle sebe. Na počátku dětem zahrajeme malou scénku s již předem hotovou vystřihovánkou, a tak jim představíme práci architektů. Architekt s architektkou si prohlíží domy, které se díky pohyblivému pásku střídají v obou počítačích. Děti je mohou komentovat a popisovat, které stavby se jim líbí a proč. Diskusí navazujeme na téma, jaké by stavěly domy, kdyby byly v roli architektů. Společně si v kruhu povídáme o domech, které děti nakreslily.

Tip: Ukážeme dětem fotografie zajímavých domů, typických i neobvyklých. Využijeme nástěnné kalendáře, obrázky z časopisů, internetu apod. Děti si mohou postavit domy z dostupných materiálů podle své fantazie v herně či venku (využijeme dřevěné kostky, plastové stavebnice, látky, molitanové kostky, papírové krabíčky, špejle, polystyrenové tvary, kamínky, píseky, klacíky, rostliny, kůru, šišky apod.)

HASIČ – HASIČKA

Pomůcky: nůžky, oboustranné lepicí čtverečky, provázek, lepidlo, miska a štětečky na lepidlo, hadřík, podložka, řezák, pravítko, pastelky nebo fixy

Postup: Předlohu okopírujeme a rozstříháme na dvě části. Děti si vybarví domeček – tři proužky papíru, které po vybarvení rozstříháme a vyšrafovanými ploškami slepíme k sobě tak, abychom vytvořili dlouhý pruh papíru. Na horním konci vystříháme malý otvor ve tvaru písmene V pro zaklesnutí provázku. Některé otvory oken a dveře prostříháme podle čar, dveře otevřeme dokořán. Vybarvené postavičky vystříháme, podle čar jim přeložíme ruce, na jejich konci prostříháme a zaklesneme podle doplňujícího obrázku do sebe.

Ve vyznačeném kolečku na přílbě nůžkami vyvrtáme otvor, kterým provlékneme provázek a zavážeme na uzel. Postavičku navlékneme na proužek papíru ze zadní strany tak, aby byla čelem k prostříženým okénkům. Provázek zaklesneme do otvoru V. Ze zadní strany na horní okraj domu nalepíme do obou rohů lepicí čtverečky. Dům připevníme na okraj stolu tak, aby visel k zemi. Proužek můžeme přichytit i k podlaze kvůli snadnější manipulaci s postavíčkami nahoru a dolů.

Využití: Pásek představuje hořící dům. Hasič a hasička ve hře zachraňují lidi z hořícího domu. Šplhají nahoru a slaňují dolů. Děti mohou každý se svou postavíčkou závodit, kdo bude nahoře rychleji. S dětmi můžeme diskutovat o uniformě, ochranném oděvu, pomůckách, náročnosti povolání hasiče a hasičky, bezpečném chování apod.

Tip: Děti se mohou inspirovat k vlastní hře na hasiče a hasičky. Mohou venku simulovat hasičské cvičení nebo využít ke hře vodu ve stříkačkách.

SOCHAŘKA

Pomůcky: nůžky, pastelky nebo fixy, lepidlo, miska a štětečky na lepidlo, hadřík, podložka, nůž, pravítko, plastelína

Postup: Předlohu okopírujeme a vybarvíme. Odstříháme část se soškou, židlí a rukama, které vystříháme. Podél přerušovaných čar pomocí pravítka vyznačíme nůžkami nebo nožem rýhy, podle kterých papír zpřehýbáme. Vytečkované čáry v okénku a rohu místnosti prořízneme, okénko otevřeme. Rohovou poličku nalepíme do prostoru s vyšrafovanými ploškami. Vytvoříme ateliér. Sochaře dolepíme ruce tak, aby vystupovaly do prostoru, židličku a sochu na podstavci podle čar přeložíme a vyšrafovanou ploškou přilepíme k podložce.

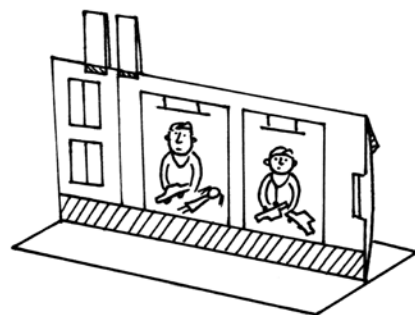
Využití: S dětmi hovoříme o povolání sochařky či sochaře. Děti si vybavují sochy, které znají ze svého okolí. Společně si prohlížíme fotografie známých i neznámých soch. Vyzveme děti k tvorbě vlastní originální sochy z plastelíny. Dětem můžeme nabídnout i jiné materiály podle vlastních možností, např. samotvrdnoucí hmotu, keramickou hlinu, modurit, alabal, drátky, noviny apod. Hotovou sochu si každé dítě umístí do svého ateliéru před sochařku do určeného kruhu. Společně si připravíme výstavu, na které každé dítě představí ostatním své dílo.

Tip: Navštívíme výstavu nebo sochařský ateliér. Vyfotíme a nakreslíme si sochy ve svém okolí. Ze získaných materiálů uspořádáme v prostorách školy nebo obecního úřadu výstavu.

ŘEDITELKA TOVÁRNY – ASISTENTKA ŘEDITELKY – MONTÉR – SKLADNÍK – SKLADNICE

Pomůcky: nůžky, pastelky nebo fixy, lepidlo, miska a štětečky na lepidlo, hadřík, podložka, nůž, pravítko

Postup: Předlohu okopírujeme, tři díly s postavami vybarvíme. List rozstříháme na jednotlivé části. Obdélník na levé straně rozstříháme podle dvou vytečkovaných přerušovaných čar. Získáme tak tři díly. V největším z nich prostříháme otvory, okna. Podle přerušovaných čar tento díl dvakrát přeložíme a vyšrafovanou ploškou zalepíme jako obálku. Vytvoříme tak základ továrny. Další dva díly rovněž přeložíme. Každý z nich nalepíme vyšrafovanou ploškou, která představuje trávu, na továrnu z obou stran tak, abychom zároveň vytvořili stojan. Práci nám usnadní schéma doplňujícího obrázku. Vystříháme tři kartičky s postavami, které zasouváme do továrny. Malý obdélník na pravé straně rozstříháme na dvě části, přeložíme a vyšrafovanými ploškami nalepíme na střechu továrny jako komíny. Továrnu si děti vybarví.

Využití: Seznámíme děti s chodem továrny, ve které se vyrábějí hračky. Povídáme si o jednotlivých profesích na obrázcích a prohlížíme si model továrny. Děti dovnitř zasouvají a vytahují jednotlivé kartičky s profesemi podle pokynů pedagožky či pedagoga. Zahrajeme dětem scénku s již hotovou pomůckou na téma Mateřská škola potřebuje nové hračky. Paní učitelka či pan učitel telefonuje do továrny paní ředitelce a objednává hračky. Ředitelka souhlasí a s pomocí asistentky objednává hračky ve výrobě, kde pracují montéři. Nakonec jsou hotové hračky expedovány ze skladu skladníkem a skladnicí. Následně dětem nabídneme hru, ve které je rozdělíme do třech skupin podle jednotlivých typů povolání. Pedagožka či pedagog začínají hru telefonátem do továrny a objednávkou hraček. Děti pak pokračují ve hře podle profesí. Děti by se měly v různých typech povolání v továrně vystřídat. Chlapci i děvčata by si měli vyzkoušet role jak vedoucích, tak montérů či montérek. Po skončení hry společně diskutujeme o tom, ve které skupině se dětem nejvíce líbilo a proč.

Tip: Pro autentičtější prožitek mohou děti předem postavit továrnu z dostupných hraček a stavebnic v herně. K obohacení hry přispějeme využitím vystřihovánek řidičky kamionu z tohoto sešitu. Řidička v kamionu odváží vyrobené hračky ze skladu do školky. Děti také mohou kamion pomalovat obrázky hraček nebo obrázky nakreslit zvlášť a přilepit je na auto.

Pointout celé aktivity (stejně jako celé této metodiky) je uvědomění, že všechny děti mohou dělat povolání dle vlastního výběru, pokud je bude bavit, bez ohledu na předem dané stereotypy o tom, jaké profese jsou vhodné pro chlapce či dívky.

FENOMÉN MANUÁLNÍ PRÁCE Z DOMOVA V ČESKÉ REPUBLICE

Praha 2009

Publikace shrnuje výsledky výzkumu, který se zaměřoval na jednu z flexibilních forem zaměstnávání, a to na práci z domova s důrazem na osoby, které pracují manuálně. Jeho cílem bylo zjistit informace o pracovních podmínkách těchto osob a analyzovat možná rizika, která jsou s touto formou výdělečné činnosti spojená (zdravotní rizika, dodržování bezpečnostních standardů, dodržování zákonných norem a jiné). Předmětem výzkumu bylo rovněž téma sladování rodinného a profesního života u osob pracujících z domova.

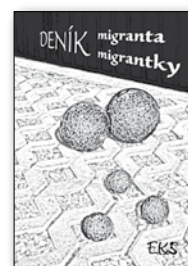
Publikace je zdarma ke stažení na www.ekscr.cz.

DENÍK MIGRANTA, DENÍK MIGRANTKY

Praha 2009

Publikace obsahuje osm autobiografických příběhů žen a mužů, kteří se svěřili se svými zkušenostmi s migrací a životem v České republice. Příchozí popisují, jak se jim žije v České republice, jaké jsou jejich vzájemné vztahy s Čechy, jak vnímají českou společnost, co je nejvíce trápilo po příchodu do nové země a jak život v emigraci zvládají muži a jak ženy.

Publikace je zdarma ke stažení na www.ekscr.cz.

ŽIVOTY „TĚCH DRUHÝCH“ ANEB OSUDY CIZINEK ŽIJÍCÍCH V ČR

Katalog k výstavě

Praha 2008

Publikace zprostředkovává osudy jedenácti žen, které našly svůj domov v České republice. Obsahuje úryvky z jejich deníků a také fotografie, které připravila jedna z autorek Světlana Mazepina (fotografka, novinářka, v ČR získala azyl). Díky nim se můžeme dozvědět více o každodenním životě v Kyrgyzstánu, Bělorusku, Afghánistánu, Rusku a na Ukrajině.

Publikace je k dispozici ve formátu pdf ke stažení na www.ekscr.cz. V tištěné podobě ji můžete zakoupit v kanceláři EKS nebo v internetovém knihkupectví Gender Studies. Cena publikace je 100 Kč.

DISKRIMINACE AZYLANTŮ A AZYLANTEK V ČR Z GENDEROVÉ PERSPEKTIVY

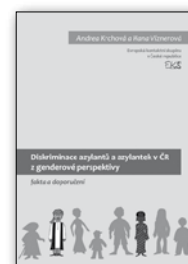
Fakta a doporučení

Praha 2008

Publikace je výstupem stejnojmenného výzkumného projektu. Zaměřuje se na důležité oblasti života azylantů a azylníků jako je integrace na trh práce, znalost českého jazyka a orientace ve společnosti. Zkoumá, zda čelí muži jiným překážkám nežli ženy a zda se liší jejich cesty k plnoprávnému začlenění do české společnosti. Cílem publikace je čtenářům/kám zprostředkovat zkušenosti a názory azylantů/tek. Jejich životní příběhy necháváme v publikaci zaznít ve formě vybraných citací z rozhovorů.

Publikace je zdarma k dispozici v kanceláři EKS nebo ke stažení ve formátu pdf na www.ekscr.cz.

Publikace je k dispozici rovněž v angličtině na CD.

TÁTA – MÁMA, MÁMA – TÁTA V KUCHYNI I U FIATA

Praha 2007

Omalovánka určená dětem ve věku 5–8 let, jejímž cílem je odbourávání stereotypních pohledů na mužskou a ženskou roli v rodině. Obsahuje osm situací z běžného rodinného života, nahlížených optikou genderové rovnosti. Obrázky jsou doplněny básničkami, které humorně popisují denní události, ve kterých se na péči o děti a domácnost podílejí oba rodiče. Jde o metodickou pomůcku, která je prioritně určena pedagožkám a pedagogům nebo rodičům, kteří budou s dětmi s omalovánkou pracovat.

Publikace je zdarma ke stažení na www.ekscr.cz.

PRÁCE ŽEN Z DOMOVA V ČESKÉ REPUBLICE

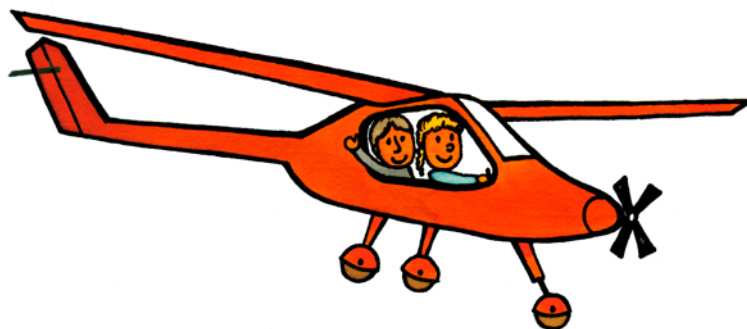
Nejistá a nevýhodná práce ukrytá za dveřmi domácností, nebo flexibilita pro skloubení rodinného a profesního života?

Praha 2007

Publikace shrnuje výsledky výzkumu, který provedla EKS v letech 2005/6. Jde o vůbec první zpracovaný náhled na fenomén práce z domova v rámci České republiky, který přináší mnohé překvapivé informace o současných problémech žen na pracovním trhu.

Publikace je zdarma ke stažení na www.ekscr.cz, tištěná forma je k dispozici v kanceláři EKS, anglická verze na CD.

Pracovní listy *Adame, dneska už neva, že letadlo řídí Eva* hravou formou inspirují děti ve věku 5–8 let k úvahám o budoucím povolání bez ohledu na zakořeněné stereotypy o vhodnosti některých profesí pro chlapce či dívky. Děti ve spolupráci s pedagožkou či pedagogem vystřihují, vybarvují, lepí a diskutují o tom, zda by se chtěly stát piloty a pilotkami, zdravotníky či zdravotnicemi, kadeřníky nebo policistkami ... Vyrobené papírové hračky slouží k tematické hře, která jim umožní ztotožnit se s jednotlivými profesemi. Navazuje prožitková hra se zapojením dalších pomůcek, které mají ve školce, škole, družině či mateřském centru k dispozici.

O autorkách

Leona Marcinko – pedagožka volnočasových aktivit, výtvarnice a metodička s dvacetiletou praxí v mateřské škole

Ivana Šindlerová – lektorka, aktivistka v oblasti rovných příležitostí mezi ženami a muži

Publikaci vydala Evropská kontaktní skupina v ČR, o. s.,
za podpory nadačního fondu Slovak-Czech Women's Fund v roce 2009.